

КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ ЗА ЧЕРНО МОРЕ
/КСЧМ/

CONSILIUL CONSULTATIV PENTRU MAREA
NEAGRA

Сдружение, вписано в РЮЛНЦ
на Р България
ЕИК 176964109
Седалище и адрес на управление:
гр. Варна, ул. "Охрид" N 24-26, ет.1
office@blsaceu.eu

Asociatie, inregistrata in Registrul
persoanelor juridice fara scop patrimonial
al R Bulgaria, CUI 176964109
Sediul si adresa de conducere:
Mun. Varna, str. "Ohrid" N 24-26, etaj 1
office@blsaceu.eu

ПРОТОКОЛ

От среща на Фокус група 4 – на КСЧМ - 23 ноември 2022 г.

Тема: "Приулов на уязвими видове"

На 23 ноември 2022 г. в хотел Континентал Форум, гр. Констанца, Румъния и чрез видеовръзка в ZOOM се проведе среща на фокус група 4 на КСЧМ на тема: „Приулов на уязвими видове“.

На срещата онлайн присъстваха като гости: г-жа Пинелопи Белеку (Pinelopi Belekou) – ГД Морско дело и рибарство на ЕК, г-жа Стелиана Бежан (Steliana Bejan) Агенция за опазване на околната среда, Констанца), г-жа Оана Станковичи (Oana Stancovici) - Агенция за опазване на околната среда, Констанца), г-жа Бианка Уайлес (Bianca Whiles) - GD MARE, г-жа Лаура Пул дел Агила (Laura Rull del Aguila) – DG MARE, д-р Виктор Ница (Victor Nita) – Институт „Григоре Антипа“, Констанца, д-р Отилия Михай – Министерство на околната среда на Румъния, доц. д-р Виолин Райков – Институт по океанология Варна, г-жа Димитрина Чакърлова - ИАРА, г-жа Полина Цонева - „Стратегма“ООД, г-жа Тихомира Трифонова - Стратегма“ООД.

Срещата се откри от г-н Йордан Господинов: темата за уязвимите видове е особено много важна за Черно море.

Следва презентация на г-н Костин Тимофте от НПО „Маре Нострум“ на тема „Черно море свободно от рибарски мрежи (Net free Black Sea)“. Презентацията започва с това, как замърсяването на Черно море е свързано с прилова. Достигайки глобално и трансгранично ниво, проблемът с морските отпадъци се генерира от неустойчиви модели на производство и потребление; лошо управление на твърдите отпадъци; липса на инфраструктура; недостатъчно прилагане на правните рамки и не на последно място липса на финансови средства. Програмата за развитие на ООН (ПРООН) е излязла със становище, че Черно море е два пъти по-замърсено с морски отпадъци от Средиземно море, като 85% от тези отпадъци са пластмаса. Заради голямото замърсяване ЕС въвежда множество екологични политики и стратегии за борба с морските отпадъци. Това са стратегия за морска среда и зелената сделка.

Риболовът е една от най-старите дейности, поддържани от човека през цялата история. Развитието му на сегашното ниво започва в края на 19 век. Към момента в световен мащаб има 4 600 000 търговски риболовни кораба, а всяка година 640 000 тона мрежи, въдици, и капани, използвани в търговския риболов, се изхвърлят и изоставят в морето. В момента повече от 136 000 морски бозайници са уловени в риболовни уреди. Броят на видовете, засегнати от улов или

поглъщане на отпадъци от риболов, се е удвоил от 1997 г. насам, от 267 на 557 вида: като засягат 66% от морските бозайници и 50% от морските птици.

През последното десетилетие академичните среди, неправителствените организации и риболовната индустрия алармират за тези изоставени, изгубени или изхвърлени риболовни съоръжения (ALDFG) – наричани още „призрачни съоръжения“ и тяхното въздействие върху водната среда. Те представляват значителна заплаха за морските местообитания и биоразнообразието, защото ги променят, а също така влияят на физическия и химичен състав на морските седименти. Необходими са около 600 години за естественото разлагане на призрачните мрежи. Всички мрежи, правени някога, изоставени и ненамерени, все още се намират на дъното на морето.

Проектът „Черно море свободно от рибарски мрежи (Net free Black Sea)“, на НПО Маре Нострум е инициатива въведена на местно ниво и има няколко цели:

- Премахване на призрачни риболовни съоръжения от две зони между Нос Мидия и Вама Веке;
- Създаване на работеща мрежа за ефективен трансфер на знания между света на научните изследвания, индустрията, местната власт и местните общности;
- Повишаване на осведомеността за социалните, икономическите и екологичните щети, причинени от ALDFG в Черноморския регион.

Периодът на изпълнение е от месец май 2022 г. до април 2023 г. и е с финансовата подкрепа на Програмата за малки субсидии на Ocean Conservancy и Global Ghost Gear Initiative, където НПО Маре Нострум е единствената членуваща организация от Черно море.

Резултатите към момента са: отстранени около 750кг призрачни мрежи; популяризиране на проекта в пресата, проведени са и 2 събития за повишаване на осведомеността – една изложба в Музеен комплекс по природни науки и една нагледна експозиция на извадените от Черно море мрежи в Търговски център Виво в Констанца.

Следва прожектиране на кратък видеофилм за процеса на събирането на изоставените мрежи.

До края на проекта предстои още да се отстранят минимум 250 кг изоставени мрежи, да се отчетат пунктове за събиране на тези видове отпадъци в портала/приложението на Global Ghost Gear Initiative и да се организира семинар на заинтересованите страни за разработване и прилагане на нови мерки за намаляване на морските отпадъци от риболов.

Следват коментари:

Г-н Лауренциу Миря: Инициативата на НПО Маре Нострум е много добра. За Румъния няма предприети мерки от Министерството на околната среда, въпреки, че се твърди, че имат желание. За рибарите е много важно да се предоставят финансови стимули за събиране на отпадъци от морето.

Г-н Йордан Господинов: измества се идеята на Фокус групата, която е приулов на уязвими видове, но като допълнение казва, че КСЧМ е започнал да работи по темата морски отпадъци още на 30 май 2018 г. в гр. Бургас с организирането на Кръгла маса.

Г-жа Пинелопи Белеку: благодари на НПО Маре Нострум за изнесената презентация, но зададената тема на фокус групата от КСЧМ е приулов на уязвими видове. Важното е, че т.нар. призрачни мрежи увреждат морските обитатели, но трябва да се акцентира на взаимовръзката

на риболовната дейност и уязвимите видове. Разбираемо, че КСЧМ иска да разисква голям обем от теми свързани с риболова, но приоритетите трябва да са ясно подчертани. Що се отнася до липсата на мотивация за събирането на морски отпадъци, членовете на КСЧМ трябва да се обърнат към държавите-членки, защото те решават какви да са стратегиите за защита на морската среда и събиране на отпадъци. Средства има в новата програма за рибарство и аквакултура. Важни теми за Черно море са защита на есетровите видове, китоподобни и намаляване на приулова. Всички членове на КСЧМ трябва активно да работят и следат проекта Blacksea4fish и направеното пилотно проучване за китоподобни в Черно море за това как те се хващат в хрилни мрежи за калкан, защото това се случва. То е иницирано по информация дадена от самите рибари, защото те са тези, които виждат най-добре какво се случва в морето. По този проект ще се тестват уреди и начини за риболов. Много е важно рибарите да докладват за приулова на есетровите видове в периодите на размножаване. Всяка информация към Държавите-членки, ГКРСМ и ЕК е необходима за опазване на вида и балансиране на морската среда. Като заключение г-жа Белеку приканва членовете на КСЧМ да участват в проектите за приулов на китоподобни и калкан. ЕК ще продължи работа с държавите-членки по темата за уязвими видове. Относно риболова на калкан има ясен пример за това как саможертвите могат да бъдат изплатени. Под термина „саможертви“ се има предвид всички наложени мерки за риболова на този вид и опазване на морската среда. ГКРСМ прие решение да се прехвърли неизловената квота от 2021 г. за 2023 г.

Г-н Йордан Господинов: И тази година ще има проблеми при отчитане на квотата за калкан в България, защото рибарите бяха ограничени заради войната в Украйна. Част от корабите не влизаха в морето, заради страх от мини. От друга страна се нарушиха пазарите и свободната търговия и много се вдигнаха цените на горивата. Пристигат сигнали от доста рибари, че не могат да изпълнят раздадената им квота. Има още малко време до края на годината, но и условията за риболов са трудни през декември. Също така има и друг вид сезонен риболов, който изключва този за калкан, става въпрос за улов на паламуд, лефер, зарган и сафрид от части. За това КСЧМ предупреждава, че и тази година е възможно отново да има неизпълнение на квотата за калкан. Най-вероятно рибарския сектор отново ще има молба към ЕК за прехвърляне на квотата и от 2022г. Що се отнася за темата за уязвимите видове, всички видове есетрови, хванати като приулов се връщат в морето, това може да се провери и в риболовните дневници. В България, както и в Румъния, рибарите пазят китоподобните и есетрови видове. КСЧМ за напред ще кани представители на проекта Blacksea4fish, както и ще участва на техни срещи.

Г-н Даниел Бухай: благодари на г-жа Пинелопи за предоставената информация. Специално в Румъния, що се отнася до приулова на естрови в района на делтата на Дунав, то риболовът там се извършва след границата на изобатата, която е 20 м, а размножаването на този вид е под 20 м. Големите кораби занимаващи се с риболов на шпрот и рапан, работят след дълбочина 20 м и случайния приулов е минимален. Друг много важен аспект е въвеждането на монофиламентните мрежи за улов на калкан, което стана възможно след проведено научно изследване от Института „Григоре Антипа“, съвместно с асоциация „РО-Пескадор“. Самото проучване се финансира от членовете на тази асоциация, които предоставиха кораби, екипаж и средства за провеждането му. Като заключение може да се каже, че повечето проведени научни изследвания в Румъния са по инициатива и със съдействието на рибарските сдружения, а не от властите. Не на последно място трябва да се споменат и загубите, които рибарския сектор понесе, заради войната в Украйна, за което ЕК много бързо реагира и подготви законодателна рамка за определяне на компенсация, а КСЧМ също изпрати препоръка с предложени критерии за отпускане на помощи още от пролетта, но до сега не е изработена рамка от румънското

правителство за подобна помощ. С това КСЧМ иска да алармира за бавното прилагане на някои мерки взети на Европейско ниво, които са от съществено значение за сектора.

Г-н Йордан Господинов: Българските рибари също чакат помощи заради войната в Украйна и до няколко дни процедурата ще стартира. В този случай управляващият орган в България си свърши работата и до края на годината ще има прием на документи за отпускане на компенсации. На 25 ноември е комитетът за наблюдение, на който ще се гласуват критериите.

Следва закриване на срещата.

Протоколирал срещата: г-жа Елена Пенева

Председател на КСЧМ: г-н Даниел Бухай